

Gudrun Schyman: Tal till nationen 2018

Talare

Gudrun Schyman
Partiordförande för Feministiskt
Initiativ

Datum

29 maj 2018

Omständigheter

Under valet 2018 så bjöd Sveriges Television in partiledarna för partierna som representerades på riksdagsnivå för att var och en hålla ett tal till nationen med premissen att talet skedde 2028. Eftersom Feministiskt Initiativ inte var representerade i riksdagen bjöds man inte in och de höll då istället sina tal till nationen på sin egen YouTube.

- 1 Hej, Gudrun Schyman heter jag, en av två partiledare i Feministiskt initiativ.

- Den här veckan så har SVT en serie som heter Talet till nationen, och alla partiledare som finns i riksdagen är inbjudna att leverera sin vision om hur det ska se ut i Sverige om tio år. Vi är inte där. Feministiskt initiativ är inte med. Public service anser tydligen att demokratin slutar vid riksdagens partier. Vi är ju av en annan uppfattning, som ni säkert förstår. Så därför så gör vi ett eget, och nu har vi bullat upp här för att det ska se ut ungefär som det gör i den koreografi som finns omkring partiledarnas tal. Ni kanske har sett det. De kommer in där som marionetter och sätter sig bakom det här bordet. Nej, mig passar det inte. Jag börjar med att möblera om. Jag tycker inte att det här med tal till nationen överhuvudtaget passar in i våra folkrörelsetraditioner, så att jag skjuter det här åt sidan. Och det jag vill åt, jag har lite Fi-knappar kan få finnas, det jag vill åt det är det som jag tycker ska gälla, nämligen kaffekoppen och köksbordet. Det är så vi för politiska samtal på jämbördig nivå och med möjlighet att se varandra i ögonen.
- 5
 - 10
 - 15

- Så nu ska jag berätta hur jag tror att det kommer att se ut då år 2028, om tio år. Jag tror att vi har fått det bättre. Och det är ju nästan revolutionerande att säga idag, när så mycket pekar åt ett annat håll. Och jag och säkert många med mig har haft svårigheten just och tänka på, vad ska vi säga till våra barn? Vad ska vi säga till våra barnbarn? Förr var det ju så enkelt att säga att ja, men det blir bättre. Vi arbetar för att det ska bli bättre. Men nu har det blivit det. År 2028 så kan vi konstatera att det har blivit bättre. Vi har fått ett samhälle som har lämnat idén om kontroll och istället återgått till en bärande tanke om tillit, om just sammanhållning. Samhälle betyder ju sammanhållning. Och vi har återfått tron
- 20
 - 25

på den kraft som faktiskt finns när människor går samman för att lösa gemensamma problem. Och vi har definierat mycket tydligare att det är just gemensamma problem som vi har stått inför. Det är inte individer som inte kan
30 vara med, utan det är vi tillsammans som har löst problem.

Det innebär att vi har fått igen en välfärd som är värd namnet. En välfärd som är det som vi brukar kalla för att vi ska färdas väl genom livet, från vaggan till graven, från förlossningen in i förskolan, in i skolan, upp på gymnasiet, kanske
35 på universitetet eller ut i arbetslivet, in i äldreomsorgen. Det är hela välfärden. Och den inkluderar också rätten till bostad naturligtvis. Och den inkluderar också rätten till att få ta del av ett kreativt kulturutbud, själva kittet i samhället. Kulturen som kan både leda oss tillbaka till vår kulturarv men också spränga gränser och föreställningar om hur det kan bli i framtiden och framför allt
40 vilken kapacitet vi har som människor. Hela det här, vårt gemensamma, välfärden har vi nu igen fått etablerat som ett gemensamt projekt. Och det betyder ju att vi har fördelat om då både makt och medel naturligtvis. Det hade ju varit en lång tid så att de gemensamma utgifterna och åtagandena hade krympt till förmån för att de privata åtagandena och den privata konsumtionen
45 hade ökat. Nu har vi brutit den där utvecklingen och gått tillbaka till det som vi kallar för ett solidariskt samhälle. Och vi har ju varit så modiga, i just Feministiskt initiativ, att vi har drivit på den här utvecklingen i namn av kärlek. Vi introducerade begreppet kärlek i politiken och sa att vi förändrar samhället med kärleken som drivkraft. Och det gjorde vi för att vi visste att alla andra
50 också vet att det är den största kraften som vi har i våra liv som individer men också när vi går samman. Så välfärden är återställd med alla dess beståndsdelar.

Vi har fått en modernisering av arbetsmarknaden. Det är självklart att det är trygga jobb, att det är fasta anställningar. Vi har fått en modernisering av
55 lönebildningen. Det är självklart att en gymnasieexamen från vårdlinjen är lika mycket värd som en gymnasieexamen från verkstadstekniska linjen. Vi har fått medlingsinstitutets verktyg genom att riksdagen gav nya direktiv så att vi moderniserade. Så nu är det inte så att pappa Metall går före och mamma Kommunal kommer efter, utan pappa Metall fick vänta lite tills mamma
60 Kommunal kom ikapp. Det gick absolut att göra.

Vi har fått en annan syn på vad vi behöver göra för att stoppa våldet. Allt ifrån de intima relationernas våld, hela det paket som, hela den verklighet som MeToo-rörelsen målade upp, ett formidabelt vardagslivets slagfält där kvinnor

inom alla verksamheter kunde vittna om utsatthet från män med mer makt. Sexuellt våld, sexuell retorik, allt detta som kom fram i verkligheten, som gjorde att det här locket som hade lagts på under täckmantel av att Sverige hade kommit så långt, här var det redan jämställt, det blåste av med metoo-rörelsen och sedan dess så har det blåst av. Och det som har hänt är ett fördjupat samtal om hur vi ska kunna leva med varandra. En utbildningsinsats som har varit gigantisk och som har gått hand i hand med de samtal som vi behöver ha utifrån att vi också fick en ny samtyckeslag, samlevnads- och samtyckessamtal är vad som har pågått runt om i samhället, från förskolorna upp i hela utbildningsväsendet, inom de olika yrkeskåren, socialtjänsten, sjukvården, polisen, åklagarmyndigheten och så vidare. Och detta har också gått hand i hand med återuppbyggnaden av det trygga välfärdssamhället. Det innebär att man jobbar ute nära människor i nätverk och det vet vi ju alla att det är det som är lösningen, inte hårdare tag. Det finns ju hur mycket forskning som helst som visar på detta.

Så det har blivit en modernisering i samhället och jag som gammal socialarbetare, jag njuter ju av att se detta och är också oerhört glad över att vi lyckades stå emot den starka våg som fanns då runt 2018. Den starka nationalistiska våg som gick över världen och över Europa och också över den svenska politiken, där vi hade ett par månader innan valet 2018 en situation där de stora partierna, Socialdemokraterna och Moderaterna, flyttade sig så nära Sverigedemokraterna så att de i princip talade om samma sak. De la ett rasistiskt raster över hela valrörelsen och det tror jag sågs av tillräckligt många. Det var det mycket som fick hela valrörelsen att få en annan inriktning, för fler förstod att om vi fortsätter på den här linjen så kommer den nationalistiska politiken, idén om hårdare tag, den auktoritära samhällssynen, den kommer att genomsyra hela samhällsutvecklingen och det kommer innebära fortsatta attacker mot mänskliga rättigheter. Och det var vad många såg. Många som arbetar som volontärer, som vill att vi ska ha en reglerad, men byggd på humanism, syn på människor som kommer hit som flyr undan krig. Hela rörelsen omkring de ensamkommande som är så många som deltar i. Hela rörelsen omkring de tragedier som utspelar sig hos människor som inte kan komma hit eller människor som inte kan ta hit sin familj. Ett gigantiskt volontärarbete som pågick och som då stramade upp sig inför valet. Andra grupper som jobbade med demokratiprojekt, antirasistiska grupper, feministiska grupper, HBTQ-grupper, alla olika organisationer som såg att nu är demokratin hotad. Det kan vi se i andra länder i Europa, där nationalismen har fått parlamentariskt

105 inflytande. Vi kan se det i Polen, vi kan se det i Ungern. Mänskliga rättigheter
blir inskränkta. Och det här var ett uppvaknande.

Och det största uppvaknandet, tror jag, det var insikten om att vi har bara ett
jordklot. Den insikten gick in. Det har varit mycket diskussioner om detta, det
110 finns förnekelse, men det finns ju massiva rapporter som visar på att det här går
inte. Idén om att vi ska vara herrar över jorden, den idén kom till vägs ände. Och
fler och fler började förstå att vi är en del av, och vi måste hålla oss innanför de
gränser som det här jordklotet faktiskt har. Det gäller hur vi expanderar, det
gäller konsumtion, det gäller produktion och det gäller inte minst ekonomin.
115 Det gäller globalt, det gäller regionalt, det gäller lokalt. Hela den här insikten om
att nu måste vi tänka om. Nu måste vi ställa om, hela den insikten kom upp som
den fråga. som väldigt många faktiskt kände i sitt hjärta att nu måste vi göra
någonting. Och då måste vi också ta ställning i valet för de partier som har det
här som sina hjärtefrågor. Och det går också hand i hand med synen på hur vi
120 ska stoppa den här destruktiviteten av exploatering och ständig materiell
tillväxt. Det går hand i hand med också hur vi stoppar nationalism, hur vi
stoppar militarism, som ju också hade vuxit sig stark och som också innebar att
vi i Sverige använde pengar till stridsvagnar istället för till satsningar på skolan,
till militären istället för satsningar på miljöomställning. Alla de här frågorna
125 visar sig ha ett samband och ett sammanhang. Och när det stod klart för
tillräckligt många så fick vi ett valresultat som innebar en vändning, som
innebar att vi började bygga samhället som både var jämlikt och jämställt, fritt
från alla former av diskriminering och som var hållbart. Och vi förstod att det
var på det här sättet som vi stoppade nationalismen i Sverige och i andra länder
130 naturligtvis som också följer efter.

Det är vad som hände. Det är därför som jag är väldigt nöjd med att år 2028
kunna säga: det blev bättre. Och vi gjorde det tillsammans. Och alla som sa det
går inte, deras utsagor kom på skam. Ja, det enkla skälet att, det är klart att vi
135 kan.

Källa

<div>Transkriberat från videoinspelning: Gudruns tal till "nationen", publicerad på YouTube, uppladdad av
"Feministiskt initiativ", 29/5 2018 (Transkriberat 9/10 2026) </div>

140

Taggar

Feministiskt Initiativ, Politiska tal, Tal till nationen

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/gudrun-schyman-tal-till-nationen-2018>

145

150

155

160

165

170

175

180